

ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA 2008 „CHROŃMY ZDROWIE PRZED WPLYWEM ZMIAN KLIMATYCZNYCH”

Przesłanie od dyrektora generalnego Światowej Organizacji Zdrowia

Zmiany klimatyczne to jedno z największych wyzwań naszych czasów. Zagrożają nie tylko naszemu stylowi życia, lecz także mogą mieć ogromny wpływ na zdrowie i przyczyniać się do cierpienia ludzi na całym świecie. W obliczu tak poważanego zjawiska, które dotknie ludzkość, potrzebujemy liderów, którzy posłużą jako przykład, zaangażowania i służyć będą powstrzymaniu fali globalnego ocieplenia.

Światowy Dzień Zdrowia, obchodzony corocznie 7 kwietnia, to niezwykła sposobność zwrócenia uwagi całego świata na problem tak ważny dla zdrowia na świecie. W tym roku Światowy Dzień Zdrowia poświęcony będzie oczywistej potrzebie ochrony zdrowia przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych. Poza wykazaniem osobistego zaangażowania w organizację wydarzeń związanych ze Światowym Dniem Zdrowia, bardzo ważne jest, by uznać rok 2008 za niezwykle ważny dla uświadomienia znaczenia celów i kwestii związanych z ochroną zdrowia. Każde wydarzenie i każda opinia wyrażana przy każdej okazji, będą niezmiernie ważne dla zapewnienia, by nowe źródła energii i zaangażowanie doprowadziły do odwrócenia trendu zmian, wobec których nie możemy już dłużej pozostawać obojętni.

Schorzenia związane z klimatem należą do tych, które zbierają ogromne żniwo na całym świecie. Biegunka, malaria i niedożywienie spowodowały ponad 3,3 mln zgonów w skali całego świata w roku 2002 r., z czego 20% w Afryce. Lecz nawet te przerażające dane liczbowe nie odzwierciedlają niszczącego pośredniego oddziaływania zmian klimatycznych na zdrowie.

Co można zrobić? W obliczu gwałtownie zmieniającego się środowiska, rządy państw muszą doprowadzić do zmiany polityk opieki zdrowotnej tak, by uwzględniać nie tylko walkę z chorobami, lecz także podejmować działania zmierzające do zmniejszenia liczby zachorowań w przyszłości. Podstawowe znaczenie ma także usprawnienie naszych działań w zakresie zapobiegania występowaniu chorób oraz monitoringowi sytuacji epidemiologicznej. Z powodu zmian klimatycznych gwałtownie rośnie zagrożenie chorobami zakaźnymi – ludzie i zwierzęta przemieszczają się na nowe terytoria, a wraz z nimi rozprzestrzeniają się przenoszone przez nich choroby.

Światowy Dzień Zdrowia 2008 to doskonała okazja, by nie tylko podkreślić znaczenie problemu zdrowia i zmian klimatycznych, lecz także skłonić wszystkich interesariuszy do zastosowania rozwiązań, które przyniosą oczekiwany skutek. Ze zmianą klimatyczną będzie można walczyć tylko wówczas, gdy ludzkość podejmie wspólne działania. Zachęcając do podejmowania indywidualnych działań wszystkich ludzi możemy doprowadzić do znaczącej redukcji wydzielania gazów cieplarnianych i zainicjowania procesów odwracających te zmiany klimatyczne. Bez względu na to, jakie działania zostaną podjęte i jak skromny będzie ich budżet, mamy nadzieję, że niniejszy zestaw rozwiązań pomoże zapewnić maksymalną skuteczność.

Musimy zacząć działać już teraz – nie można pozostawić spraw własnemu biegowi. Wszystkie Wasze wysiłki przyczynią się do tego, że Światowy Dzień Zdrowia 2008 „Chrońmy zdrowie przed wpływem zmian klimatycznych” stanie się punktem zwrotnym!

Dr Margaret Chan, Dyrektor Generalny Światowej Organizacji Zdrowia

CELE I ZAŁOŻENIA ŚWIATOWEGO DNIA ZDROWIA 2008

Temat „Chrońmy zdrowie przed wpływem zmian klimatycznych” kładzie nacisk na problem zdrowia: wybrano go uznawszy, że globalne zmiany klimatyczne stanowią rosnące zagrożenie dla bezpieczeństwa zdrowia publicznego. Dzięki coraz większej współpracy, globalna społeczność będzie lepiej przygotowana na sprostanie wyzwaniom w dziedzinie ochrony zdrowia związanym ze zmianami klimatycznymi na skalę globalną, w poszczególnych regionach, krajach i społecznościach lokalnych. Można to osiągnąć dzięki wzmożeniu nadzoru i kontroli nad chorobami zakaźnymi, zapewnieniu bezpiecznego korzystania z kurczących się zasobów wody i koordynacji działań zdrowotnych w stanach zagrożenia i katastrof.

Temat „Chrońmy zdrowie przed wpływem zmian klimatycznych” to wezwanie do wyjścia poza ramy społeczności – w szczególności w sektorze zdrowotnym, edukacyjnym, transportowym i przemysłowym – oraz do połączenia wysiłków na skalę światową ze strony agencji międzynarodowych, organizacji pozarządowych i społeczności międzynarodowej. To okazja, by wykorzystać energię i zaangażowanie ludzi, oraz by osiągnąć wspólny cel: przyciągnąć uwagę na poziomie globalnym i lokalnym i wielokrotnie działania, by wszyscy mieszkańcy naszej planety stali się w mniejszym stopniu narażeni na szkodliwe oddziaływanie zdrowotne klimatu i na zagrożenia, jakie to ze sobą niesie.

Światowy Dzień Zdrowia to niezwykła okazja zwrócenia uwagi i wytworzenia ogromnej siły sprawczej, który skłoni rządy, społeczność międzynarodową, społeczeństwo obywatelskie i poszczególne osoby do podjęcia działań. Tego dnia (7 kwietnia 2008 r.) wiele organizacji znajdzie się wśród setek innych, które będą gospodarzami wydarzeń związanymi z tematem „Chrońmy zdrowie przed wpływem zmian klimatycznych”. Różne kraje będą na rozmaite sposoby obchodzić Światowy Dzień Zdrowia.

Wszystkie działania planowane z okazji Światowego Dnia Zdrowia 2008 będą służyły zwiększeniu świadomości społecznej i pozytywnej zmiany w opinii publicznej, która z kolei będzie mieć wpływ na twórców polityki. Szereg działań podejmowanych w każdym kraju pozwoli na trwałe przekształcenie bierności obojętnej w aktywne zaangażowanie.

Dzień Zdrowia to możliwość ożywienia zaangażowania politycznego, lecz także niezwykła okazja rozpoczęcia wspierających działań w skali całego globu, które pozwolą wygenerować większe uczestnictwo społeczeństwa w globalnej kampanii na rzecz ochrony zdrowia przed niekorzystnym wpływem zmian klimatycznych. Warto, zatem zastanowić się nad kilkoma kluczowymi faktami. Poniższe opinie odzwierciedlają stan wiedzy społeczeństwa na temat wpływu zmian klimatycznych na zdrowie.

- Zdrowie należy do zagadnień w największym stopniu uzależnionych od zmian klimatycznych.
- Już teraz zmiany klimatyczne mają wpływ na ludzkie zdrowie.
- Zwiększona śmiertelność spowodowana przez wzrost temperatury, zmiany w zasięgu występowania chorób przenoszonych przez nosicieli i zmiany okresu pylenia roślin na wysokich i średnich szerokościach geograficznych północnej półkuli to pierwsze alarmujące oznaki wpływu zmian klimatycznych w Europie.
- Zagrożenia zdrowotne spowodowane zmianami klimatycznymi są różnorodne, globalne i trudno je odwrócić w ludzkiej skali czasowej.

- Wiele ważnych czynników powodujących zgony jest silnie związanych z warunkami klimatycznymi. Malaria, biegunka i niedożywienie są przyczyną ponad 3 milionów zgonów w skali roku.
- Zagrożenia związane ze zmianami klimatycznymi charakteryzują się nierównomierną dystrybucją geograficzną. Gazy cieplarniane, które powodują zmiany klimatyczne, pochodzą głównie z krajów uprzemysłowionych, ale zagrożenia zdrowotne koncentrują się w najbiedniejszych krajach rozwijających się, które w mniejszym stopniu przyczyniły się do powstania tego problemu.
- Wpływ zmian klimatu na zdrowie prawdopodobnie się zwiększy wraz z upływem czasu i wzrostem temperatury.
- Wpływ zmian klimatycznych na zdrowie jest potencjalnie bardzo duży i przewiduje się, że dotyczyć będzie milionów ludzi.

Wielu przewidywanych oddziaływań można uniknąć lub kontrolować poprzez działania sektora zdrowia publicznego, jak również wprowadzenie środków zaradczych w sektorach powiązanych ze zdrowiem, jak transport czy gospodarka wodna.